

SASTAMALAN POHJAVESIEN SUOJELUSUUNNITELMA

Vastineet lausuntoihin

FCG Rakennettu Ympäristö Oy

21.10.2026

MTK	
Lausunnossa esitetty huomio	Vastine
Puutteet maatalouden riskien arvioinnissa pinta-alan käyttäminen riskiperusteena	Riskinarvioinnissa on noudatettu julkaisussa 'Pohjavesialueet -opas määrittämiseen, luokitukseen ja suojelusuunnitelmien laadintaan, Ympäristöministeriön julkaisuja 3/2018 esitettyjä ohjeita. Julkaisun mukaan 'riskinarvioinnissa käytettävältä menetelmältä edellytetään toistettavuutta ja tarkistettavuutta sekä riippumattomuutta sen tekijästä. Lisäksi se tulee voida toteuttaa nopeasti ja riittävän yksinkertaisesti.' Edelleen julkaisussa todetaan ' Riskinarviointi on tehty yleensä joko subjektiivisen asiantuntijanäkemyksen tai yksinkertaisen pisteytysmenetelmän perusteella.' Edelleen todetaan ' Hajakuormituksen päästöjen tarkasteleminen on usein vaikeampaa kuin pistekuormituksen, koska päästölähteitä on vaikea yksilöidä ja päästöt voivat olla peräisin laajalta alueelta ja useasta lähteestä. Hajakuormituksen aiheuttamat ongelmat voivat ilmetä esimerkiksi pohjaveden kohonneina nitraatti-, torjunta-aine- ja kloridipitoisuuksina.' Katsomme siten, että viljelysmaan pinta-alan käyttäminen riskiperusteena on täysin hyväksyttävä menetelmä. Merkitään tiedoksi.
Puutteet maatalouden riskien arvioinnissa lakien, asetusten ja ohjauskeinojen huomiotta jättäminen	Tekijät ovat tiedostaneet lakisääteisten toimenpiteiden ja ohjauskeinojen merkityksen. Osa ohjauskeinojen toteutuksesta on vielä siirtymävaiheessa ja esim. Pirkanmaalla maatalouteen liittyvinä perustoimenpiteinä on esitetty Pirkanmaan vesienhoidon toimenpidesuunnitelmassa kaudelle 2022–2027 maatalouden, turkistuoannon ja happamuuden torjunnan toimialakohtaisessa oppaassa eritelty neljä perustoimenpidettä, joihin vastineissakin viitataan. Vaikka noudatettaisiin kaikkia lakisääteisiä vaatimuksia ja ohjauskeinoja, maataloudesta voisi aiheutua sekä haja- että pistekuormitusta. Merkitään tiedoksi.

Maatalouden toimenpidesuositukset kohta 6.2.4.3 suojavyöhykkeet	Suojavyöhykkeet liittyvät toimenpiteinä pääasiassa pintavesien suojeleluun, kuten lausunnossa todetaan. Pintavesillä voi kuitenkin olla yhteys pohjavesiin. Lisäksi suojavyöhykkeillä ei käytetä lannoitteita tai torjunta-aineita. Suojelusuunnitelmassa esitetty viittaus partikkelifosforiin on turha pohjavesien suojelun kannalta, mutta se ei poista suojavyöhykkeiden tarpeellisuutta tietyissä tapauksissa. Toimenpidesuosituksissa suositellaan suojavyöhykkeiden perustamisen tarkastelua, eikä suoraan edellytetä niiden perustamista. Lähemmän tarkastelun perusteella johtopäätös voi olla myös, että niille ei ole tarvetta. Korjataan tekstiä partikkelifosforin osalta.
Metsätalouden toimenpidesuositukset ojitukset	Kunnostusojituksista todetaan suojelusuunnitelmassa, että niitä tulisi välttää mahdollisuuksien mukaan. Kielto-suositusta ei siis ole. Uudis- ojitusten osalta suosituksena on, että niitä ei tule suorittaa. Tämä perustuu mm. FSC Standardiin. Koska suojelusuunnitelmassa esitetään toimenpidesuosituksia, ko. kohdassa olisi ollut parempi käyttää konditionaalia. Korjataan lausemuoto.
Metsätalouden toimenpidesuositukset pohjapadot ja laskeutusaltaat	Lausunnossa esitetty pinta- ja pohjavesien suojelun toimien sekoittaminen keskenään ei pidä paikkaansa. Pohjapadot ja laskeutusaltaat liittyvät pääasiassa pintavesien suojeleluun, mutta kuten aiemmin on jo todettu, pintavesillä saattaa olla yhteys pohjavesiin. Tällöin pintavesien hyvä laatu on olennaista myös pohjavesien kannalta. Vaikutusketjua ei ole avattu suunnitelmassa laajemmin, koska suunnitelma ei ole tieteellinen julkaisu, vaan sen tarkoituksena on antaa yleisluonteinen kuvaus riskeistä ja suojelunetelmistä. Merkitään tiedoksi.
Metsätalouden toimenpidesuositukset toimenpiteiden työmäärä suhteessa hyötyyn	Pohjavesialueelle suunnitelluista ojituksista tulee tehdä ennen ojituksen suorittamista ilmoitus Lupa- ja valvontavirastolle, joka arvioi vesiluvan tarpeen. Jos lupa vaaditaan, annetaan sen yhteydessä tarkemmat määräykset

	tarvittavista toimenpiteistä. Jos lupaa ei edellytetä, tulee ojitusilmoituksen yhteydessä arvioida tarve esim. pohjapatojen ja laskeutusaltaiden rakentamiselle. Kyseessä on siis tapauskohtainen harkinta. Merkitään tiedoksi.
Kehitysehdotukset • neuvonta	Maanomistajille kohdistettu neuvonta ja tiedotus on hyvä kehitysehdotus. Tieto välittyy kunnalle.
Kehitysehdotukset • suositukset vain tarpeen perusteella	Valtaosa suosituksista on luonteeltaan sellaisia, että niiden toteuttamista ei suositella kategorisesti vaan tapauskohtaisen harkinnan tai selvitysten perusteella. Lisäksi tulee muistaa, että kyse on vain suosituksista.
Kehitysehdotukset • seurantaryhmän jäsenet	Seurantaryhmään voidaan kutsua myös maanomistajien edustajia.
Kehitysehdotukset • toimenpiteiden kohdistuminen, nykyisen sääntelyn vaikutukset, lisähyödyt	Suojelusuunnitelma on laadittu vallitsevan, hyväksi todetun käytännön mukaisesti. Kehitysideoita otetaan mielellään vastaan ja ehdotettu 'jäljitysketju' on ajatuksena kannatettava ja sitä voidaan harkita seuraavissa suojelusuunnitelmissa.
Muut huomiot Liite 2 sisältää osin vanhoja lakeja ja asetuksia ja on puutteellinen	Liitteen tarkoitus ei ole olla kaikenkattava, vaan siinä on esitetty esimerkinomainen listaus tärkeästä lainsäädännöstä. Lainsäädäntö myös muuttuu jatkuvasti, joten lista voi vanheta hyvinkin nopeasti. Listaukseen on epähuomiossa jäänyt muutama jo tällä hetkellä vanhentunut laki. Lista päivitetään.
Muut huomiot • liite 5, Pynnänkangas	Pynnänkankaan osalta toimenpidetaulukkoon on jäänyt epähuomiossa kyseiset toimenpidesuosituksien Päivitetään Pynnänkankaan suositukset.
Muut huomiot • liite 5, pohjavesiseuranta	Pohjavesiseurantaa on esitetty ainoastaan Koppalaisenmaalle. Seurannasta ei ole esitetty yksityiskohtia ja se on luonteeltaan suositus. Poistetaan selostuksesta.
Muut huomiot • aikataulut	Vuoteen 2027 mennessä toteutettavaksi esitetyt suositukset koskevat kuntaa ja ne ovat suuren osaksi suhteellisen nopeasti

	toteutettavissa olevia toimenpiteitä. Aikataulut ovat suosituksia ja tarkoituksena on saattaa toimenpiteet alkuun mahdollisimman pian. Suojelusuunnitelman valmistumisen venyminen on kieltämättä aiheuttanut tässä suhteessa osin epärealistisia toiveita. Aikataulut päivitetään.
LVV	
Lausunnossa esitetty huomio	Vastine
Kpl 7.3; Kaavojen ohjausvaikutusten huomioiminen ja kaavoituksen ajantasaistaminen	Päivitetään suunnitelmaan.
Kpl 7.3; Viittaukset maisematyölupiin ja muihin lupatyyppeihin	Päivitetään suunnitelmaan.
Vesienhoito	Päivitetään suunnitelmaan.
Pilaantuneet maa-alueet; toiminnanharjoittajien nimet tulisi poistaa	Päivitetään suunnitelmaan.
Pilaantuneet maa-alueet; kuvaukset eivät kaikilta osin vastaa lähtöaineistoja	Päivitetään suunnitelmaan.
Pilaantuneet maa-alueet; tarkat tiedot ja kohdekuvaukset esitetään vain viranomaisversiossa	Päivitetään suunnitelmaan.
Pilaantuneet maa-alueet; lisättävä YSL luku 14	Päivitetään suunnitelmaan.
Pilaantuneet maa-alueet; jos ei puhdistustarvetta, ei tarvetta esittää toimenpideohjelmassa	Päivitetään suunnitelmaan.
Rakennusjärjestys; valmisteilla oleva rakennusjärjestys tulisi huomioida	Päivitetään suunnitelmaan.
Liitteet; tunnistetietojen tarkistus	Päivitetään suunnitelmaan.
Liitteet; viranomaisliitteisiin tarkemmat tiedot salassa pidettävistä tiedoista	Päivitetään suunnitelmaan.
Liite 2; kaikki linkit eivät toimi	Päivitetään suunnitelmaan.
Toimenpideohjelma; jätevesijärjestelmien kartointus ja valvonta sekä kiinteistöjen liittäminen verkostoon olisi syytä erottaa omaksi toimenpiteeksi	Päivitetään suunnitelmaan.

Toimenpideohjelma; tulisi lisätä jätevesiverkoston kuntokartoitukset, saneeraukset ja pumpaamoiden varautuminen esim. ylivuototilanteisiin	Päivitetään suunnitelmaan.
Toimenpideohjelma; tulisi tunnistaa ne tieosuudet, jotka aiheuttavat merkittävää riskiä pv-alueille	Päivitetään suunnitelmaan.
Toimenpideohjelma; mikäli pohjaveden laadusta ei ole tietoa, tulisi sen selvittämistä ehdottaa alueille, joilla suolausmäärät ovat merkittäviä	Päivitetään suunnitelmaan.
Toimenpideohjelma; kotitarveotto on yleinen ohje, SOKKA-kohteiden huomiointi	Päivitetään suunnitelmaan.
Toimenpideohjelma; toimenpiteitä edellyttävien MATTI-kohteiden täsmentäminen	Päivitetään suunnitelmaan.
Pirkanmaan pelastuslaitos	
Lausunnossa esitetty huomio	Vastine
Lukuisia aiemmin annettuja ja huomiotta jätettyjä kommentteja	Aiemmin huomiotta jätetyt kommentit huomioitu.
Sastamalan kaupunki, ympäristönsuojelu	
Lausunnossa esitetty huomio	Vastine
Suoja-aluepäätökset olisi hyvä liittää aineistoon (Luku 5)	Suoja-aluepäätökset on lisätty liitteiksi.
Ristiriitaista tietoa Koppalaisenmaan sikalan osalta (ks. ympäristölupa) (Luku 6.2.4.3)	Kohta poistettu suunnitelmasta.
Maaperän taustapitoisuuden selvittäminen, väärä termi (Liite 5)	Kohta poistettu suunnitelmasta.
Liite 5: Peltoviljely ja maatalous: sama suositus kaikkiin (ks. Koppalaisenmaa), hyvä lisätä myös kohtaan 6.2.4.3 Toimenpidesuosituksien	Lisätty toimenpidesuosituksiin.

Liite 5: Viemäroimättömät kiinteistöt, aikataulu liian kireä	Aikataulut päivitetty.
Valkeakosken kaupunki, ympäristönsuojelu	
Lausunnossa esitetty huomio	Vastine
Pynnänkangas: ulottuu Urjalan puolelle, Urjalan suojelusuunnitelmassa riskiksi esitetty myös liikennettä yhdystiellä 2986	Huomioitu suunnitelmassa.
Pynnänkangas: Urjalan puolella ympäristöluvalinen eläinsuoja, toiminta päättynyt, tilalla 2 öljysäiliötä	Huomioitu suunnitelmassa.
Pynnänkangas: Urjalan puolella neljä päättynyttä maa-ainestenottolupaa. Jälkivalvonta lopetettu. Riski arvioitu pieneksi.	Huomioitu suunnitelmassa.
Pynnänkangas: ei kuulu jätevesiverkoston piiriin, Urjalan puolella asutusta	Huomioitu suunnitelmassa.